

Onoverzichtelijkheid van de regeling aangaande Natuurschoonwet-landgoederen.

De fiscale faciliteiten, betrekking hebbende op de Natuurschoonwet-landgoederen, zijn deels in de Natuurschoonwet 1928, deels in de betrekkelijke fiscale wetten en uitvoeringsregelingen opgenomen. De wetsontwerpen handhaven dit systeem.

Het Bosschap vraagt zich af, of het niet juist en overzichtelijker zou zijn alle fiscale faciliteiten op Natuurschoonwet-landgoederen betrekking hebbend, wettelijk vast te leggen, en wel in de daarvoor in het leven geroepen Natuurschoonwet. Dit zou tevens een vereenvoudiging van de regeling meebrengen.

de voorzitter, w.g. Van Tets van Goudriaan
de secretaris, w.g. S. J. Halbertsma.

Boekbesprekingen

S. W. Sonn: *Der Einfluss des Waldes auf die Böden*. Verlag Gustav Fischer, Jena, 1960.

De titel van dit boek van Russische herkomst geeft gemakkelijk aanleiding tot een verkeerde voorstelling van de inhoud. Het is allerminst alleen de invloed van de bosvegetatie op de bodem, die hier aan de orde komt. In werkelijkheid wordt het complex van wisselwerkingen tussen grond en opstand besproken.

De schrijver gaat uit van de opvattingen van Morosov — verder uitgewerkt door Sukatschew —, die het bos beschouwt als een levensgemeenschap, onverbreekelijk verbonden met het omringende milieu door vele wederkerige invloeden. Planten en dieren vormen samen met bodem, klimaat en relief een complete eenheid: de „biogeocoenose”. Geen van de bestanddelen hiervan kan los van de anderen beschouwd worden.

In de eerste hoofdstukken wordt in grote lijnen de reactie van de voornaamste boomsoorten op het milieu geschetst, waarbij aansluitend de verspreiding en de oecologische eigenschappen van de bostypen in Rusland worden besproken. Er blijkt een duidelijke samenhang met het bodemtype te bestaan en de bossen weerspiegelen in hun samenstelling en produktiviteit de uiteenlopende milieu-omstandigheden zoals warmtehuishouding, vochtvoorziening, chemische rijkdom van de grond enz. Veel aandacht wordt besteed aan de kringloop van de voedingsstoffen en aan het niveau waarop deze zich afspeelt.

Na dit overzicht van de invloed van de primaire milieu factoren op de bosvegetatie, komen de veranderingen aan de orde die het bos in het milieu, en met name de grond, teweeg brengt. Zowel via het strooisel als door de doorworteling worden belangrijke hoeveelheden organische stof toegevoerd. Aan de hand van vele analyses wordt de omvang en de betekenis hiervan toegelicht. In de verschillende bostypen lopen de samenstelling en de hoeveelheid sterk uiteen, terwijl ook de biologische activiteit, gemeten aan de CO₂-ontwikkeling in de bodem belangrijke verschillen vertoont. Bijzonder interessant zijn de veranderingen die in bebossingen in de steppenzone waargenomen zijn. Hier neemt de biologische activiteit, parallel aan de groei van het humusdek, met de leeftijd van de opstand toe. Ook blijkt een sterke invloed van de strooiselsamenstelling: in opstanden van dezelfde leeftijd geeft zuiver eikenstrooisel een CO₂ produktie van 3,91 kg/ha per uur; gemengd strooisel van eik, es en *Caragana microphylla* 10,50 kg/ha per uur.

Tenslotte worden de veranderingen onder invloed van het bos in structuur, vocht-huishouding, gaswisseling en humustoestand van de grond beschreven.

Als bezwaren tegen dit boek kan men aanvoeren dat de inhoud tamelijk heterogeen is, de gegeven cijfers niet altijd vergelijkbaar zijn, terwijl de waarde van de gebruikte onderzoekingsmethoden niet te beoordelen valt. Ook kan het onderzoek van de verschillende problemen nog geen afgerond beeld van de verschijnselen geven. Hier tegen-

over staat dat een interessante blik wordt gegeven op de lijnen waarlangs de onderzoeken in de Sowjet-Unie zich bewegen. Bovendien plaatsen de grote uitgestrektheid van dit land en de dientengevolge grote verschillen in bosvegetatie allerlei verschijnselen in een wijder perspectief. Tenslotte bevat het boek in zijn cijfermateriaal een aanzienlijke massa gegevens over de kringloop van de stof in het algemeen, en die van de voedingsstoffen in het bijzonder, in bostypen die onder zeer uiteenlopende omstandigheden groeien en grote verschillen in samenstelling vertonen.

J. J. Westra.

Hollands Groene Zone (uitgave Kon Ned. Toeristenbond A.N.W.B., 's-Gravenhage.) Nadat de A.N.W.B. in 1960 een voorlopig denkbeeld had gelanceerd met betrekking tot een „Parklandschap binnen de Randstad Holland”, heeft de toeristenorganisatie dit denkbeeld nader doen uitwerken door een drietal deskundigen op het gebied van landschapsarchitectuur: Prof. dr J. T. P. Bijhouwer, hoogleraar te Wageningen, ir. J. Vallen, tuin- en landschapsarchitect en ir. J. W. Zaaijer, hoofdingenieur bij het Staatsbosbeheer. Het resultaat van hun arbeid is in de brochure „Hollands Groene Zone” neergelegd.

Het doel van het rapport bestaat in het scheppen van nieuwe recreatiemogelijkheden voor de grote mensenmassa in de vele steden van de randstad Holland, hetgeen de opstellers van het rapport willen bereiken door een betere ontsluiting van de bestaande landschappelijk waardevolle terreinen, het aanleggen van nieuwe concentratiepunten voor massarecreatie, bijvoorbeeld een nieuw stadsbos nabij Rotterdam, het tot ontwikkeling brengen van bestaande meren en waterpartijen tot ontspanningscentra met bosschages, lig- en speelweiden, strandbaden, kinderspeelgelegenheden enz., en het aanleggen van een tweetal speciaal voor het toerisme bestemde wegen van resp. Ouderkerk aan de Amstel naar de omgeving van Reeuwijk en van Krimpen aan de IJssel door de Krimperwaard naar Schoonhoven. Deze wegen zouden zo weinig mogelijk rechte stukken moeten hebben. Verder dienen zij te worden voorzien van afzonderlijke rijbanen voor de verschillende soorten verkeer en van flinke groenstroken bestaande uit bomen en struiken.

In de brochure wordt er de nadruk op gelegd dat slechts een voorlopige schets wordt gegeven en dat dit geen gedetailleerd ontwerp is. Niettemin wordt node gemist enige oriëntering omtrent de kosten van het plan, gesplitst naar de verschillende onderdelen alsmede de hiervoor benodigde grond, die aan een andere bestemming moet worden onttrokken.

J. W. Bax.

De Boswet. Editie Schuurman en Jordens nr 85; Uitgave: N.V. Uitg. Mij. W. E. J. Tjeenk Willink, Zwolle.

Onlangs is het nieuwe deeltje in de Schuurmans & Jordens editie verschenen, waarin de tekst van de nieuwe Boswet, voorzien van het gebruikelijke commentaar, is opgenomen. Het boekje is geschreven door mr A. A. M. van Agt, referendaris bij het Ministerie van Landbouw en Visserij.

In de inleiding wordt, na een kort overzicht over de boswetgeving in ons land, een vrij uitvoerig verslag gegeven van de parlementaire behandeling. Hierbij ging het over de bevoegdheid van andere openbare lichamen tot het treffen van voorzieningen op hetzelfde terrein als de Boswet en over de schadevergoeding bij oplegging van een kapverbod.

Het boekje zal zeker van nut zijn voor hen die met de Boswet te maken hebben. Het is echter jammer, dat in het deeltje niet tevens de Natuurschoonwet is opgenomen, in tegenstelling tot de vroegere uitgave van deeltjes 85 van de Schuurmans & Jordens editie, waarin de Natuurschoonwet achter de oude Boswet was afgedrukt.

J. W. Bax.